

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájjer Lajos.

Felolós szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — 24 K
Félévre — 12 K
Negyedévre — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl
Azonkívül az összes hir-
::: detési irodák ::: ::

Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1915.

XLIV. évfolyam, 57. szám.

Csütörtök, március 11.

Nagy harcaink az oroszszal.

Budapest, március 10. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos jelentés.

Az orosz-lengyelországi arcvonalon továbbra is élénk a harci tevékenység.

Nyugat-Galicában csapataink által Gorlicetől délre elfoglalt terület még kibővült. Az ellenségnek egy szomszédos lövészárkát rohammal bevettük és több mint kétszáz embert elfogtunk.

Kedvezőbb kilátási viszonyok mellett tüzérségünk tegnap a kárpáti arcvonal egyes szakaszain tüzelésének jó hatásával szemmel látható sikert ért el.

Egy közel állásaink előtt fekvő magaslati vonalat, melyet ellenséges gyalogság megszállva tartott, az oroszok tüzérségünk oldaltüze következtében menekülésszerűen odahagytak, mely alkalommal az ellenség leghatásosabb schrapneli-tüzünkben súlyos veszteségeket szenvedett. Ezen arcvonalon egy hadállás elfoglalása alkalmával háromszáz oroszot elfogtunk és sok hadianyagot zsákmányoltunk.

Délkelet-galiciai állásaink előtt általában nyugalom van.

Nadwornától északra gyengébb ellenséges erők előretörését visszautasítottuk.

Egyidejűleg más helyütt több ellenséges zászlóalj, melyek arcvonalunk ellen előretörték, visszavetettük és üldözésük alkalmával 190 embert elfogtunk.

Bukovinában a legutóbbi időben jelentősebb esemény nem történt. Csernovitznál, a Pruth északi partján, jelentéktelen csatározások voltak.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

A német főhadiszállás jelentése. — A champagnei csata győzelmes befejezése.

Budapest, március 10. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, március 10.
A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Hó és erős fagy korlátozta, sőt a Vogézekben csaknem megakadályozta a harci tevékenységet.

A harc csupán Champagneban folyt tovább. Souainnál a német csapatok hosszú ideig tartó kézitűzésből győzelmesen kerültek ki.

Le Mesniltől északkeletre az ellenség egyes helyeken átmenetileg vonalainkba behatolt, de elkeseredett közelharcban, amelyben a franciák támogatására siető tartalékokat ellentámadásunk a beavatkozásban megakadályozta, az ellenséget végleg kivetettük hadállásunkból.

Keleti hadszíntér:

Az oroszok ismételt kísérlete, hogy Augusztoz irányában áttörjenek, megghiusult.

Osztrolenkától északnyugatra a harc még tart. Przasnyszól északnyugatra és nyugatra az ütközetek továbbra is reánk nézve kedvező lefolyásuak.

Novomlasztól északnyugatra egy támadásunk előbbrehalad.

A ma és legutóbbi napokban jelentett harcokkal a champagnei téli csata annyiban befejezéshez jutott, hogy a végleges eredménnyel az ellenséges erőkifejtésnek semmi újabb fellobbanása már nem változtathat.

A csata, amint február 17-ikén már jelentettük, a francia hadvezetőségnek ama szándékából eredt, hogy a Mazuri tavaknál erősen szorongatott oroszoknak helyzetén könnyítsen egy áttörési kísérlettel, melyet az áldozat nagyságára való minden tekintet nélkül szándékoztak végrehajtani és amelynek legközelebbi célja gyanánt Vouziers várost jelölték meg. A mazuri csata ismert eredménye mutatja, hogy ezt a célt semmiképpen sem érték el, de ma már megállapítható az is, hogy maga az áttörési kísérlet is teljesen és sirlalmasan megghiusult.

Hivatalos francia jelentések minden ellenkező adata dacára sem sikerült az ellenségnek egyetlen helyen sem akár csak legcsekélyebb említésreméltó előnyt is elérni. Ezt ottani csapataink hősiességének és vezéreink, elsősorban Einem tábornok, valamint Riemann és Fleck parancsnokló tábornokok körültekintésének és kitartásának köszönhetjük.

Az ellenség február tizenhatodika óta éjjel-nappal tartó szüntelen harcban egymásután több mint hat teljes lét-

számu hadtestet és tömegtelen saját és amerikai gyártmányu nehéz tüzérségi löszert. Sokszor több mint százezer lövést adtak le huszonnégy óra alatt a harcba vitt két gyenge rajnai hadosztály által védett nyolc kilométernyi arcvonal ellen. A rajnaiak, a gárdának és más kötelékeknek az ő támogatásukra odavont zászlóalja hatszoros tulerő rohamának nemcsak rendíthetetlenül helytállottak, hanem gyakran erőteljes ellentámadásokkal ezen támadásokat meg is előzték. Így magyarázható, hogy noha itt tisztán védelmi harc folyt, mégis több mint **kétezernegyszázötven fogoly, köztük harmincöt tiszt** maradt kezünkben. Igaz, hogy veszteségeink a vitéz ellenféllel szemben súlyosak, sőt meg is haladják azokat, melyeket a mazuri csatában részt vett összes német erők szenvedtek, de az áldozatot nem hiába hoztuk. **Az ellenség vesztesége legalább is a miénknek háromszorosára, azaz több mint negyvenötezer emberre becsülhető.** Champagneban arcvonalunk szilárdabban áll, mint valaha. A franciák erőfeszítései a keleti hadszíntér eseményeinek lefolyására semmiféle hatást sem gyakorolhattak. A német szívósság és német vitézség új babért aratott. Egyenlő értékű avval, amelyet csaknem ugyanabban az időben a mazuri tavaknál vívott ki.

HIREK.

— **Március 15.** Március Idusának idejévfordulója alkalmából a Torontálvármegye Magyar Közművelődési Egyesület és a Nagybecskereki Kaszinó Társulat március hó 14-ikén, vasárnap délután a kaszinó nagytermében márciusi ünnepélyt rendez. Az ünnepélyen a közigtanfolyam hallgatóiból s a főgimnázium és felső kereskedelmi iskola növendékeiből alakított énekkar fog közreműködni s az ünnepi beszédet dr. Bartha György a főgimnázium kitűnő igazgatója mondja. A rendezőség már összeállította az ünnepély műsorát, amely a következő:

1. Himnusz. Karének a közönség részvételével.

2. Petőfi visszatér. Költemény Váradi Antaltól. Szavalja Laux Antal közigtanfolyamhallgató.

3. A honvéd. Költemény Büky Györgytől. Szavalja Benó Ilonka.

4. Ünnepi beszéd. Mondja dr. Bartha György főgimnáziumi igazgató.

5. Csak várja, egyre várja. Költemény György Vilmostól. Szavalja Szabó Károly közigtanfolyamhallgató.

6. Szózat. Karének a közönség részvételével.

Az ünnepély délután 5 órakor kezdődik.

— **Kitüntetett honvédek.** A hadsereg főparancsnoksága az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásuk elismerésül a 2. osztályu ezüst vitézségi érmet adományozta Héjja Lajos tartalékos szakaszvezetőnek, Szent Lajos szakaszvezetőnek, Nagy Dezső egyéves önkéntes tizedesnek, Frányó Illés tizedes egészségügyi altisztnek és Freund Sándor őrvezetőnek, valamennyien az 5-ik honvéd gyalogezredben.

— **A tüzoltótestület közgyűlése.** A nagybecskereki önkéntes tüzoltótestület folyó évi rendes közgyűlését március hó 14-ikén délután 3 órakor tartja meg a volt esküdtszéki teremben, melyre a testület pártoló és működő tagjai ezennel tisztelettel meghívattak. Táragsorozat: 1. Két jegyzőkönyvhitelesítő választása. 2. A parancsnok 1914. évi jelentése. 3. Az 1914. évi zárszámadások. 4. Az 1915. évi költségvetések. 5. Indítványok. Nagybecskerek; 1915 március 3. Dr. Périsics Zoltán elnök.

— **Márciusi tél.** A természet is háborut visel az emberiség ellen. Mintha a Végtet, valami világföfordulást és világpusztulást akarna előidézni, még az idő

járás is pusztító jelleggel tör ránk. A tavasz rőzsaszinsejtelmes hónapjában, a rügyfakasztó márciusban, amikor máskor már a tavaszi ragyogás, a langyos nap sugar, a bokrok és fák üdezőldje mosolyog ránk, akkor az idén zordon téli idő nehezedik a világra. Fázunk és didergünk, körülöttünk hólepel, kietlenség, szomorúság. A múlt este óta egész éjszakán át, sőt tegnap is majdnem egész nap szakadatlanul nagy tömegben hullt a hó, akár a régi téli világ közepén. Lábnál magasabb hó borítja a földet s a fehér ragyogástól mi rémülődünk, mert alatta már kajánul pislog a piszkos barna sár, hogy még keservesebbé tegye az elkövetkező olvadást. Március, szent Március! mosolyogj már ránk s gyönyörűsége virágkacajoddal, napstígarészekoddal, langyfuvalmu simításoddal hozd el a föltámadást, az igazi, nagyszerű, győzedelmes és békességes föltámadást.

— **Kérelem nemesszivű közönségünk-höz.** Nem pénz, sem a mindennapi megéléshez gyakran nehezen megszerezhető szükségességek élelmiszerből kérünk, a trón és hazáért vértüket és életüket a harcban élő katonáink számára, hanem egy csekély részt abból, ami nekünk talán csak csemege számba megy. Ha ezek fölülégből valamelyest át-zolgáltatunk, avagy ott, hol fölülégből nincsen is, ilyen úgy teremünk, hogy egy kis megszorítással egy részt önmagunktól megvonunk, előáll az, amit adhatunk, amellyel azután eleget tehetünk azon hirdetésszerű fölhívásnak, amelyet ilyen alakban

— **Küldjünk katonáinknak thermosüveget, teát, konyakot, likört, csokoládét, caces-t!** Az adományokat köszönettel fogadják s a hadtápparancsnokságokhoz juttatja a honvédelmi miniszterium Hadszolgálati Hivatala, Budapest, IV., Váci-utca 38.

nap-nap után olvashatnak a lapokban.

Minthogy azonban minden egyes adakozó félnek kényelmetlen lehet kisebb-nagyobb adományának elküldése Budapestre a Hadszolgálati Hivatalba, az ilyen adományokat küldjük el a Torontálmegyei Központi Hitelszövetkezet helyiségébe, ahol azokat köszönettel átveszik, elcsomagolásáról és elküldéséről szívesen gondoskodnak. Menzler Lipót, az országos Vörös Kereszt Egyület nagybecskereki választmány gazdája.

— **Jótevény ismeretterjesztő előadások;** Törzsudvarnokon Luxeder A. András áll. tanító hazafias buzgósággal fáradozik az ismeretterjesztő előadások körül s a tél folyamán több előadást tartott vetített képekkel. Az előadásokkal együtt a hadijótevényiséget is szolgálja, mert belépődíjként egy-egy fojtást szednek az

előadásokon s a tojásokat a Vöröskereszt nagybecskereki kórházának küldi. A legutóbbi előadáson 217 drb tojás gyűlt össze a Vöröskereszt-kórház javára, amit a kórház vezetősége hálás köszönettel fogadott.

— **Köszönet.** A nagybecskereki Keresztény Nőegylet újabb 84 pár papucsot adott a honvéd laktanyai hadikórház betegeknek, melyekhez sok anyagot adott Risztics György kereskedő, miért köszönetet mond Szalay Józsefné elnök.

— **Pajkos inasok.** A közönség köréből panaszolják nekünk, hogy az inasgyerekek, mikor testénkint az inasiskolából hazamennek, megtámadják az utcán a járókat, megdobálják s inzultálják az embereket. Ajánljuk a panaszt a rendőrség figyelmébe.

— **A torontáliak veszteséglistája.** A 130., 133. és 135. sz. hivatalos veszteséglistástromban még a következő torontáliak szerepelnek:

Elesett: Feiner János közleg. 29. gyezr. Módos.

Megsebesültek: Maday György 101. gyezr. Zsombolya. — Bolyanczu János 29. gyezr. Bárányos. — Odsity Zsiva 20. gyalogezred Dolova. — Szivcsev Zsiva 29. gyalogezred Nagykikinda. — Trollmann Károly Galagonyás. — Zsolnai Mihály őrvezető 29. gyezr. Antalfalva. — Gyarmati István őrvezető Otelek. — Szekesan Juon Petre. — Szimlie Miklós Bánlak. — Szokola Pál Módos. — Szöllősi János Űrményháza. — Sztaity Szilveszter Mokrin. — Sztancics Emil Kuman. — Sztanity András Nagybecskerek. Sztanojev Lyuba Torontálsziget. — Sztójánov Nedelyko Bárányos. — Takarics Mihály Torda. — Talpai János káplár Otelek. — Tandi Antal Bocvár. — Tetomir Lázár Tiszahegyes. — Terhes Márton Padé. — Terzin Nedelyko Mokrin. — Togyerics Traján Révaujfalva. — Tolian Uros Módos. — Trailov Milán Törökbecse. Trifuleszku János Számos. — Tyrity Sándor Basahid. — Ugri József Écska. — Varga Sándor. — Vaszity Zsiva Karátsonyiliget. — Veliesko Velo Szerbittebe. Viola Imés Módos. — Vrska Mihály Nagylajosfalva. — Vukov Marko Perlasz. Wirsching István Rudna. — Zgaiba Mita Dolova. — Zsebelyán Vászsa Kevedobra. Zsiván Miklós Szárcsa. — Zweekity Steva Melenceze. — Zwakity Veselin Melenceze.

Hadifogságba estek: Stefanov Steva Pancsova. — Sztójánovics Milutin Pancsova. — Bálint Mihály 5. honv. gyezr. Törökkanizsa. (Skobelew, Oroszország.)

— **Az angol kékkönyv** második része, amely a brit külügyi hivatal táviratváltását tartalmazza, szintén megjelent magyar fordításban. A mai háborus viszo-

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZINHÁZBAN.

Telefon 330.

Csütörtökön, március 11-én délután 5 órakor és este fél 9 órakor feltűnést keltő műsor bemutatása:

HENNY PORTEN a legbájosabb mozcisillag fellépte.

Vigjáték! **ÖFENSÉGE.** Vigjáték!

Vigjáték három felvonásban.

A főszerepben a közkezdvelt művész: Henny Porten.

Közös barátjuk. Életkép.**Ártatlanul halálraítélve.**

Dráma.

A szerelem találékony.

Humoros.

Harctéri felvételek.

Helyárak: Zártszék 1 korona; 80 és 60 fillér. — Földszinti páholyülés 120, 1— korona; 80 fillér. — I-ső emeleti páholyülés 1 korona; 80 és 60 fillér. — II-od emeleti páholyülés 80, 60 és 40 fillér. — Állóhely 40 fillér. — Katonajegy 20 fillér.

nyok között valóban el nem tudunk képzelni érdekesebb és aktuálisabb olvasmányt, mint a háboru előzményeinek e hiteles dokumentumait. Külügyminiszterek és a különféle országok diplomatái sűrű táviratváltásban állanak egymással s mindezek középpontjában Anglia bosszorkánykonyháján, a brit külügyi hivatalban főzik ki a háboru borzalmas eszméjét. Bármennyire igyekszik a brit külügyi hivatal a háboru kezdeményezésének felelősségét Németországra háritani, a diplomaták táviratváltása világosan azt bizonyítja, hogy a háboru okozója az angol diplomácia volt. Németország minden ajánlatát, amely Belgium semlegességére, Franciaország területének sérthetlenségére vonatkozott, az angol külügyminiszter haszontalan ürügyekkel és később minden ürügy nélkül egyszerűen visszautasította. A világtörténelem e nagy eseményeit és a hiteles okmányokat ismertető csinosan kiállított kis füzet ára 60 fillér. Kapható minden könyvkereskedésben.

— **A Vörös Félhold jelvényei.** A Vörös Félhold művészi kivitelű jelvényei iránt országos érdeklődés mutatkozik. Miután technikailag lehetetlen minden egyes érdeklődőnek az általa kívánt példányt postán elküldeni, ennél fogva az Országos Bizottság, mely Budapesten az Országházban székel, kéri vidéki városaink hazafias kereskedőit, hogy megfelelő mennyiségű jelvényt a bizottság útján beszerezvén, ők vállalkozzanak

azoknak kiszolgáltatására, akik a török-magyar testvériségnek ezt a szép jelvényét feltűzni óhajtják. A bizottság öt kilóig terjedő postacsomagban bérmentve küld jelvényeket mindenkinek, aki a kért mennyiségnek darabonként 1 korona árát előre beküldi.

— **A huskérdés.** A Házinyulenyésztők Országos Szövetsége (Budapest, Csillaghegy) választmányi ülésén foglalkozott a német földmívelési miniszternek a mezőgazdasági kamarákhoz intézett leiratával, amelyben föl hívja ezek figyelmét a házinyulenyésztés fontosságára. A háboru szükségletére ugyanis fölázdotk marhaállományunk nagy részét s így előreláthatólag nagy hiány fog beállni a huspicacon. Míg a marha csak 4 év múlva válik produkáló állapotba, a házinyul már egynéhány hónap alatt szolgálhat nagymennyiségű vágó állatot. A házinyulenyésztés fontossága tehát fokozott mértékben lép most előtérbe. Felszólítja ezért a szövetség az összes nyulenyésztőket és gazdákat, hogy a nemzeti érdekre való tekintettel fokozott mértékben fogjon tenyésztéshez. A maga részéről minden tekintetben rendelkezésére áll az érdeklődőknek. Köszönettel vette tudomásul ezenkívül a választmány a magyar kir. honvédelmi miniszterium hadsegélyző hivatalának leveléből, hogy nemcsak a Szövetség maga adta át a saját gereznáit katonáink céljára, hanem tagjai ezen a téren is áldoztak a haza oltárán.

A fekete hegyek országában.

— Kalandos szökés montenegrói fogságból. —

— márc. 11.

Hosszu utról érkezett haza a napokban egy Lówi Ferenc nevű fiatalember. Öt évig tartózkodott Montenegróban, mint a cettinjei Országos Bank német levelezője. A háboru kitörése előtt, július huszonötödikén fogságba vetették a crnagorok a fiatalembert, aki így mondja el montenegrói tartózkodásának és szökésének érdekes történetét.

— Öt évig voltam a cettinjei Országos Bank levelezője. Mint fiatal gyakornok, évekkel ezelőtt Herz Salamon bécsi tőzsdebizományosnál voltam alkalmazva. Ez a cég összeköttetésben állt a cettinjei Országos Bankkal. A bank számára Herz kötötte le a tőzsdei megbízásokat. Herz nevében én leveleztem a bankkal, amely egyszer csak legnagyobb meglepetésemre meghívott a német levelezői állásra a legelőnyösebb feltételekkel. A bank francia tőkés alapítása. Nem sokáig haboztam, táviratilag feleltem az ajánlatra és három hét múlva már Cettinje főutáján csudáltam az elnehezdedt, méltóságos Nikitát és a fűrge, körülötte lóto-futó minisztereket.

— A háboruról semmit sem tudtunk. Mint a bomba, csapott le közénk a hír, hogy Szerbia mozgósított. Különösen az idegenek között keltett nagy ijedelmet. A lakosság roppant ellenségesen viselkedett velünk szemben, annyira, hogy el is akartam utazni. De magas helyről megnyugtattak, hogy Montenegró semleges marad, semmi ok sincs az aggodalomra. Itt maradtam tehát és egyideig valóban úgy látszott, hogy alaptalan volt a nagy ijedtség. Amikor bizonyossá vált, hogy Olaszország semleges marad, Montenegróban kihirdették a hadiállapotot. Ugyanakkor minden idegent őrizet alá helyeztek, engem állásomból kidobtak, harmadnap pedig körülbelül százhusz társammal együtt elindítottak bennünket a városon túl levő fogolytáborba. A sárga házat

egyideig magunk laktuk tizenkét szuronyos katona őrzete alatt. A házat nem volt szabad elhagynunk, de minden este négyes sorokba a katonák őrzete alatt egyórás kényszerétát végeztünk.

— Később sebesült crnagorokat hoztak, majd egy idő múlva ragályos betegeket. A legborzasztóbb szenvedéseknek voltam tanuja, néha éjszakákon át nem aludtunk, úgy üvöltöttek a lázban őrlőgökök... Az öröket is föl váltották sebesültekkel, akik durvák voltak és kegyetlenek hozzánk... Közben hárman a foglyok közül megkapták a fertőzést, ketten tifuszban betegedtek meg, egy pedig kolerában... Az egyik tifuszos, Hans Steiner stuttgarti kereskedelmi ügynök, meghalt. A másik tifuszos és a kolerás meggyógyultak. Míg ott voltam, több ilyen halállal végződő fertőző betegség nem fordult elő, de annál több másfajta. Amint a sebesültek szaporodtak, leszedték rólunk meleg ruháinkat, de még a lábbelinket is és piszkos katona-egyenruhákat adtak ránk, később még azt se. Azelőtt kétszer kaptunk napjában étkezni, délután és este, mindkét alkalommal kegyeret és levest, most csak egyszer kaptunk napjában egy darab penészes kenyert és minden harmadik nap levest. Minden külső munkát velünk végeztettek a sebesültek körül, fát vágunk a legnagyobb hidegben, csikorgó hóviharban hajtottak ki hajnalban a kutra vizet hordani, ez decemberben volt, abban a hónapban hárman haltak meg közülünk az éhségtől és más nyomorúságtól. Ezek: Ottó Stein, a királyi udvarnál szakács (Berlin), Alexander Frank kikötőmunkás Antiváriból (Németország), hogy honnan került ide, nem tudom, Johann Friedberg kereskedő (München). Egy Frida Fleischer nevű fiatal német nevelőnő is velünk volt internálva, akit egyszer, mikor szerb tisztek voltak hozzánk beszállásolva, éjszakának idején fölkeltek és valami ürüggyel elhívták az ápolónők szobájából, akikkel kivételesen lakhatott, mint női internált. Attól fogva nem láttuk.

— December vége felé tudgyulladást kaptam és nagy lázzal a sárgaház fertőzött betegek közé kerültem. Ott feküdtem két tifuszos beteg között, most is csodálkozom, hogy nem kaptam el a ragályt tőlük. Így is majdnem egy hétig élet és halál között lebegtem, állapotomat súlyosbította az is, hogy egyik lábam fagyástól kisebesedett és gennyesedni kezdett. Szerencsémre az egyik ápolónő régi

ismerősöm volt, akinek az urát valamikor beajánlottam szolgának a bankhoz és így lekötélveztem volt. A jó asszony a legnagyobb lelkismeretességgel ápolt, neki köszönhetem, hogy életben maradtam. Amikor jobban lettem és ápolónőmmel rövidebb sétákat tehettem, tühretlennek tetszett előttem a fogság és mindig azon gondolkoztam, hogyan szökhetnék meg.

— Terveimet elősegítette az is, hogy abban az időben vagy kétszáz albán hadifoglyot hoztak a Drina alsó folyása mellől és így egy fogoly eltűnését nem vehették könnyen észre. Ugyanakkor egyik dalmát határszéli tábori kórházból egy agytifuszos ápolót hoztak hozzánk, azzal a kéréssel, hogyha van fölösleges emberünk, küldjön helyette valakit a kórház vezetőségére. Akkor egy görög orvos állt kórházunk élén, aki a kérést, miután mi is ápolóhiánnyal küzdöttünk, ad akta tette.

— Megbeszéltem ápolónőmmel a szökés részleteit. A jó asszony megszerezte a betegápoló ruháit és iratai közül is a szükségeseket, a kórházi irodából a tábori kórház átiratát, amelyben ápolót kér a tifuszban megbetegedett helyett és ráütöttük a kórház pecsétjét, ráirtuk: elintéztetett és aláírtuk a görög orvos nevét. Éjszakának idején azután a betegápoló ruhájában kiszöktem a kórházból és az első trén-divízióhoz csatlakoztam, amely Bjelopoljen át a hercegovinai határ közelében lévő Kominibe tartott. Itt megérkezvén, átnézték irásaimat és beosztottak az ápolók közé.

— Három napig voltam itt, amíg kiösmertem a terepviszonyokat, hisz a vöröskereszt védelme alatt egész a legkülső sáncokig elmehettem. A harmadik napon egy magyar honvédot hoztak a montenegróiak, akit sebesülten fogtak el, nevét nem sikerült megtudnom. Ugyanazon a napon két osztrák-magyar repülőgépet láttunk az ország belseje felé szállni, a montenegróiak lövöldöztek rájuk, de nem sikerült kárt tenniük bennük.

— A harmadik nap éjszakáján, február ötödikén, már jól ösmertem a határ felé vezető utakat, este hát hóviharban fölkerekedtem és elindultam az osztrák-magyar csapatok sáncai felé. Roppant óvatosan haladtam, minden bokor mögött megbújtam és remegve figyeltem, nem vették-e észre szökésemet. Hajnali derengéskor végre sikerült észrevétlenül elhagynom a legszélső crnagore őrszemekeket és találkoztam az első magyar járőrrel. Az első, aki igazoltatásom után üdvözölt, Leipnik Frigyes zászlós, budapesti mérnök volt. Az izgalmtól három napig betegen feküdtem, Brusznában, majd tovább vittek Szerajevó felé; Pri-banyban egy hétig megfigyelés alatt tartottak, nem hureolok-e magammal valami ragályt. Miután egészségesnek találtak, tovább engedtek és Szerajevón és Budapesten át hazautaztam Kecskemétre, a szüleimhez, akik ott tehetős kereskedők.

TAJÉKOZTATÓ.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése” nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 2-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközöltetnek.

Nyilttér.

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, kik felejtethetetlen férjem s rokonunk

SEBASTIAN VIKTOR

elhunyta alkalmával koszorúadományokkal, részvétükkel s a temetésen való megjelenésükkel fájdalommainkat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezuton is hálás köszönetünket.

Nagybecskerek, 1915 márc. 9.

A gyászoló család.

Hirdetések.

== Lovrini ==
rózsaburgonya

— kapható —

Kohn Mórnál
Nagybecskerek,
 Alkotmány-utca, Hirtenstein-féle ház.

193-5.2

HIRDETÉSEKET JUTÁNYOS ÁRÉRT
 KÖZÖL A „TORONTAL“ POLITIKAI
 NAPILAP KIADÓHIVATALA.

Makulaturapapír
 olcsó áron kapható

= e lap kiadóhivatalában. =

Mi lesz tavasszal?

ezen töri a fejét most sok ezer ember! Ha a közönség továbbra is olyan odaadással és alaposan fogja támogatni a hatóságokat egészségügyi intézkedéseiben, mint eddig, akkor tavasszal nem fogják felütni fejüket a ragályos járványok, a kolera, a küteges tífusz, a vérhas.

Ellenségeink hadseregében a kiütéses tífusz nagy számban található és e betegség terjedését különösen a tetük közvetítik, miért is ellenük védekezzünk alapos fertőtlenítéssel.

Kezünket és arcunkat **LYSOFORM-SZAPPANNAL** mossuk meg és a mosdó- és fürdővizhez adjunk kevés **LYSOFORM** fertőtlenítőszeret. A butorokát reggel töröljük át 3%-os **LYSOFORM** oldatba mártott ronggyal, ugyanígy suroltassuk fel a puhafapadlókat. Piszkos fehéreműt ajánlatos zsákba összegyűjteni és azt 3%-os (olcsó) **nyerslysoform**-oldatba 24 óráig beáztatni s csak azután mosatni.

TANULJUNK MEG FERTŐTLENITENI

s e célból kérjük ingyen és bérmentve az „EGÉSZSÉG és FERTŐTLENÍTÉS“ című tanulságos könyvecskét: (111-73)

Dr. Keleti és Murányi vegyészeti gyártól **Ujpesten.**

HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.

Bádogos:

Schmidt Ferenc, Nicky-utca.
 Walik István, József főherceg-u.

Biztosítási ügynökségek:

Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
 Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
 Magy.-Francia bizt. társ. József fbg-u.
 Ifj. Rigó István (Első M. Alt.) Árpád-u. 21.
 Steinitzer Géza (Ass. Generali) Gabonatér.

Borbély és fedrász:

Ikity Dusan, Hunyadi-utca.
 Nagyvinzky Iván, Hunyadi-u.

Butorgyár:

Bence A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv. Guttman Jakabné és fiai, Kültelek.

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.
 Weinberger K., Hunyadi-u.
 Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatáruház:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca.
 Bukovác István, Hunyadi-utca.
 Mesznik Imre, Pénzügyi palota.
 Perger Rezső, Jókai-u.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradáci-ut.

Dragueria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Mesznik R. Özvegye, Hunyadi-utca.
 Goldberg Mihály, Hunyadi-u.

Fényképész:

Oroszy Lajos, Korona-utca.

Férfiszabók:

Brünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
 Kocsis Sándor, Klub-kávéházzal szemben.
 Tóth József Hunyadi-utca.

Férfiműterem:

Buzolich József, Hunyadi-utca.

Férfi- és esemegekereskedés:

Fendler József, Hunyadi-u.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.
 Csókás Antal, Nicky-utca.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
 Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kellner J. utóda Czikajló, Hunyadi-u.
 Kollarich Gábor, Melencei-utca.
 Vági Sándor, Szerb egyház-palota.

Hálógyár:

Csusner János.

Kalapkészítő:

Andresz A. Fótér, Bauer-ház.

Kalapraktár:

Sindelás Béla, Hunyadi-utca.

Kávéházak:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműaru-, rövidáruüzlet:

Benó testvérek, Hunyadi-utca.
 Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
 Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
 Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papirkereskedés:

Almásy és Szepessy, Hunyadi-utca.
 Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-szállodával szemben).

Kocsigyártó:

Amend Ferenc, Nicky-utca.

Közművesek:

Gazdig György, Szerbtemplom-u.
 Hoff N. és társa.
 Klaszky Jakab, Váraljai-u.
 Mattern Mihály, Juranics-u.
 Pányi János.

Lakk-, kence-, és festékáruraktár:

Pencz János, Megyeház-utca.

Lakatosműhely:

Engel Ádám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

Mészáros és hentes:

Bauerle testvérek, Városházépület.
 Prokisch Gyula, Hunyadi-u.

Műköszörüs:

Molnár János, Nicky-u.

Női kalapüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyady-utca.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-u.
 Goldschmidt Lipót, Hunyadi-u.

Sirkóraktár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, Szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.
 Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
 „Pest városához“ c. szálloda, Megyeház-u.

Szeszgyár:

Lukács és társa, Kültelek.
 Schwirtlich Alajos, Aradáci-u.

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Bence A. és fiai.

Tűzifa-, épületfakereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.
 Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.

Uridivatáruház:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-u.
 Daun Gyula, Hunyadi-utca.
 Berényi Bódog, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Gál István, Orient-étterem
 Habrich Ferenc, Melencei-u. 29.
 Kovács János, vasuti vendéglő.
 Magyar Király sörcsarnok.
 Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
 Rensing Mátás, Otthon-sörcsarnok.
 Tóth és Norizsán, a nagyhid mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.